

Drugie światowe polonijne spotkania intelektualistów, ludzi kultury i sztuki Sprawozdanie z kongresu

Organizatorem światowych spotkań polonijnych intelektualistów, ludzi kultury i sztuki jest Instytut Badań nad Kulturą Polonijną działający w Monachium, którym kieruje ks. Czesław Nowak. W 2000 r. przygotowano pierwsze tego typu spotkanie na francuskim wybrzeżu Morza Śródziemnego w Cannes. Tym razem organizatorzy zaproponowali, aby miejscem spotkań i obrad konferencyjnych była Barcelona, miasto, w którym od wieków skupiały się wpływy cywilizacji muzułmańskiej, frankońskiej i kastylijskiej.

Kongres rozpoczął się 19 października 2001 r. w Calelli, miasteczku położonym niedaleko Barcelony. Przybyłych na spotkanie powitał dyrektor Instytutu Badań nad Kulturą Polonijną, ks. Czesław Nowak, który nawiązał do ubiegłorocznego spotkania w Cannes, wyrażając nadzieję, iż obecne będzie równie owocne jak poprzednie. Przedstawił zaproszonych i przybyłych gości, do których należał m.in. konsul polski w Belgii, przedstawiciele Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Wydawnictwa Naukowego PWN, Fundacji Młodej Polonii oraz organizacji polonijnych działających w świecie.

Pierwsza, oficjalna część spotkania rozpoczęła się 20 października w Casal del Metge otwarciem sesji naukowej pt. „Rola polskich parafii w życiu Polonii”, którą poprowadził prof. Tadeusz Radzik z Instytutu Historii UMCS. W jej trakcie zaprezentowano bądź odczytano nadesłane na sesję, następujące referaty: „Mit i etos twórcy a zagadnienia etyczno-moralne” red. Jacka Grunwalda; „Współpraca Polonii ze strukturami duszpasterskimi” ks. abp. Szczepana Wesołego; „Katolicyzm na wschód od Bugu. Fakty i nadzieje” ks. prof. Edwarda Walewandra; „Parafie polskie na Węgrzech i Bułgarii” prof. Urszuli J. Kaczmarek; „Duszpasterstwo polskie w Grecji i Afryce” dr. Jacka Knopka; „Duszpasterstwo polskie w Argentynie” dr. Elżbiety Michalik; „Duszpasterstwo polskie w Szwecji” ks. dr. Mariusza Chamarczuka; „Początki duszpasterstwa polskiego w Anglii” Bolesława Dobskiego; „Sytuacja polskiego duszpasterstwa w Rosji” ks. Andrzeja Obuchowskiego; „O duszpasterstwie w Atlancie” dr. Elżbiety Gurtel-Krawczyńskiej; „Rola młodej Polonii w rozwoju wiedzy o kulturze polskiej i jej relacji z kulturą europejską” dr. Andrzeja Jedlińskiego i mgr. Józefa Kaczmarka; „Informacje o konferencji młodzieży w Edmonton w 2003 r.” Zygmunta Potockiego.

W czasie dyskusji, która wywiązała się później, dominowało pytanie: Jaką rolę mają spełniać polscy duszpasterze oraz polskie ośrodki parafialne działające wśród skupisk polonijnych.

W kolejnym dniu kongresu rozpoczęła się prezentacja dorobku wydawniczego nt. Polonii, a następnie sesja pt. „Słowo i poezja”, podczas której dorobek naukowy i literacki przedstawiły osoby wywodzące się z polskiej diaspory.

W pierwszej części głos zabrały następujące osoby: dr Zenon Babiak — „Informacje o stosowaniu powłok ochronnych w medycynie”; Urszula Drożdż — „O szkole w Antwerpii i warunkach nauczania polskich dzieci we Flandrii”; Michał Bieniach — „Działalność Związku Dziennikarzy Polskich na Wschodzie”; Agnieszka Bogucka — Informacje o „Wspólnocie Polskiej”, jej projekty i plany na przyszłość; Jerzy Drożdż — „Działalność promocyjna Konsulatu Polskiego w Brukseli, w tym projekt promocyjny «Polska 2000/2001»”; Józef Kaczmarek — „Poloniady i konkursy dla młodej Polonii”; prof. Henryk Ratajczak — „O sytuacji nauki w Polsce, jej relacje z nauką światową”; prof. Ewa Radwańska — „Stypendia dla lekarzy z Polski”; Halina Walasek — „Promocja języka polskiego w Belgii”; Ewa Jakubowska — „O polskich artystach w Paryżu”.

W drugiej części publikacje książkowe oraz literaturę dla dzieci i młodzieży prezentowali: dr Andrzej Grajewski — „Książki o Marku Koprowskim”; dr Karolina Grodziska — „Dwutomowa praca o cmentarzach polskich w Londynie”; red. Jacek Grunwald — „Struktura pragnienia”; red. Agata Kalinowska-Bouvy — „Książki z poezją”; Krystyna Leonowicz-Babiak — „Poezje”; Beata Mamok — „Poezje”; prof. Edward Olszewski — „Własne wydawnictwa w języku angielskim na tematy Polonii”; dr Jacek Knopek — „Publikacje książkowe o Polonii wydane staraniem Wydawnictwa Uczelnianego i Instytutu Nauk Politycznych Akademii Bydgoskiej”; prof. Barbara Pertozolin-Skowrońska — „Prezentacja dwóch książek”; Dana Platter — „Poezje”; Ewa Prządka — „Wywiady z artystami we Włoszech”; prof. Tadeusz Radzik — „Omówienie własnych książek nt. «Emigracja-Kraj»”; red. Jerzy Rzeszoto — „Książki i czasopisma polonijne”; kpt. Jan Skura — „Wspomnienia z czasów wojny”; red. Jan Wojnowski — „Publikacje encyklopedyczne PWN na temat Polonii”.

W czasie sesji popołudniowej uczestnicy kongresu mogli uczestniczyć w wystawie pt. „Artyści polscy w świecie”, którą zorganizowano w siedzibie Casal del Metge. Wśród wystawiających własne dokonania artystyczne znaleźli się: Regina Fabiańczyk z Belgii; Bik-Rzuczkowska ze Szwajcarii; Grzegorz Jakubowski de Waydenthalk z Francji; Aleksander Kozłowski z Belgii; Roman Kuc z Francji; Beata Mamok z USA; Wanda Mieczkowska z Litwy; Elżbieta i Marian Murawscy ze Szwecji; Marek Nawrocki z Niemiec; Piotr Perski z Hiszpanii; Urszula Przybyło z Francji; Agnieszka i Artur Wernerowie z Francji; Elżbieta Wierzbicka z Francji; Luise S. Kosiński z Wielkiej Brytanii.

Prezentacja prac na wystawie trwała do późnych godzin wieczornych.

Zakończenie kongresu nastąpiło 23 października. Przybyłych uczestników oraz zaproszonych gości pożegnał ks. Czesław Nowak, zapowiadając jednocześnie, iż zamierza zorganizować kolejny, trzeci kongres intelektualistów, ludzi kultury i sztuki tworzących za granicą, w 2002 r. w Monachium. Na kolejny kongres zaprosił też wszystkich uczestników spotkań w Barcelonie.

Spotkanie należy uznać za ważne wydarzenie naukowe i kulturalne. Pozwoliło uczestnikom na wymianę publikacji dotyczących spraw Polonii. Korzystne będzie także ogłoszenie drukiem prezentowanych na spotkaniu w Barcelonie referatów, które w mowie podsumowującej zapowiedział dyrektor Instytutu Badań nad Kulturą Polonijną. Będą one zarazem pisemnym pokłosiem kongresu w Barcelonie.

Jacek Knopek
Bydgoszcz